

Flora- en faunaquickscan aan de Staarterstraat 3 te Sevenum

In opdracht van:
Arvalis

november 2010
J.P.M. Hovens en G. Hovens

Faunaconsult
Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Beleidskader.....	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Flora- en faunawet.....	3
2.3	Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3	Werkwijze.....	6
3.1	Beschrijving van het plangebied.....	6
3.2	Veldinventarisatie.....	6
4	Resultaten inventarisatie.....	8
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie.....	8
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	8
5	Effecten van de voorgenomen ingreep.....	11
5.1	De ingreep.....	11
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied.....	11
5.3	Effecten op algemene vogels.....	11
5.4	Effecten op de steenuil.....	11
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving.....	12
6.1	Flora- en faunawet.....	12
6.2	Overige regelgeving.....	12
	Literatuur.....	13

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

Arvalis heeft Faunaconsult opdracht gegeven een flora- en faunaquickscan uit te voeren voor de sloop van varkensstallen in ruil voor de realisatie van bouwkavels. De varkensstallen zijn gelegen aan de Staarterstraat 3 te Sevenum, de akker waarop de bouwkavels worden gerealiseerd liggen aan de straat Steeg te Sevenum. Beide locaties vormen samen het onderzoeksgebied en zijn eigendom van de familie Linders.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'-beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
  - Onderzoek en onderwijs;
  - Repopulatie en herintroductie;

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrictlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrictlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

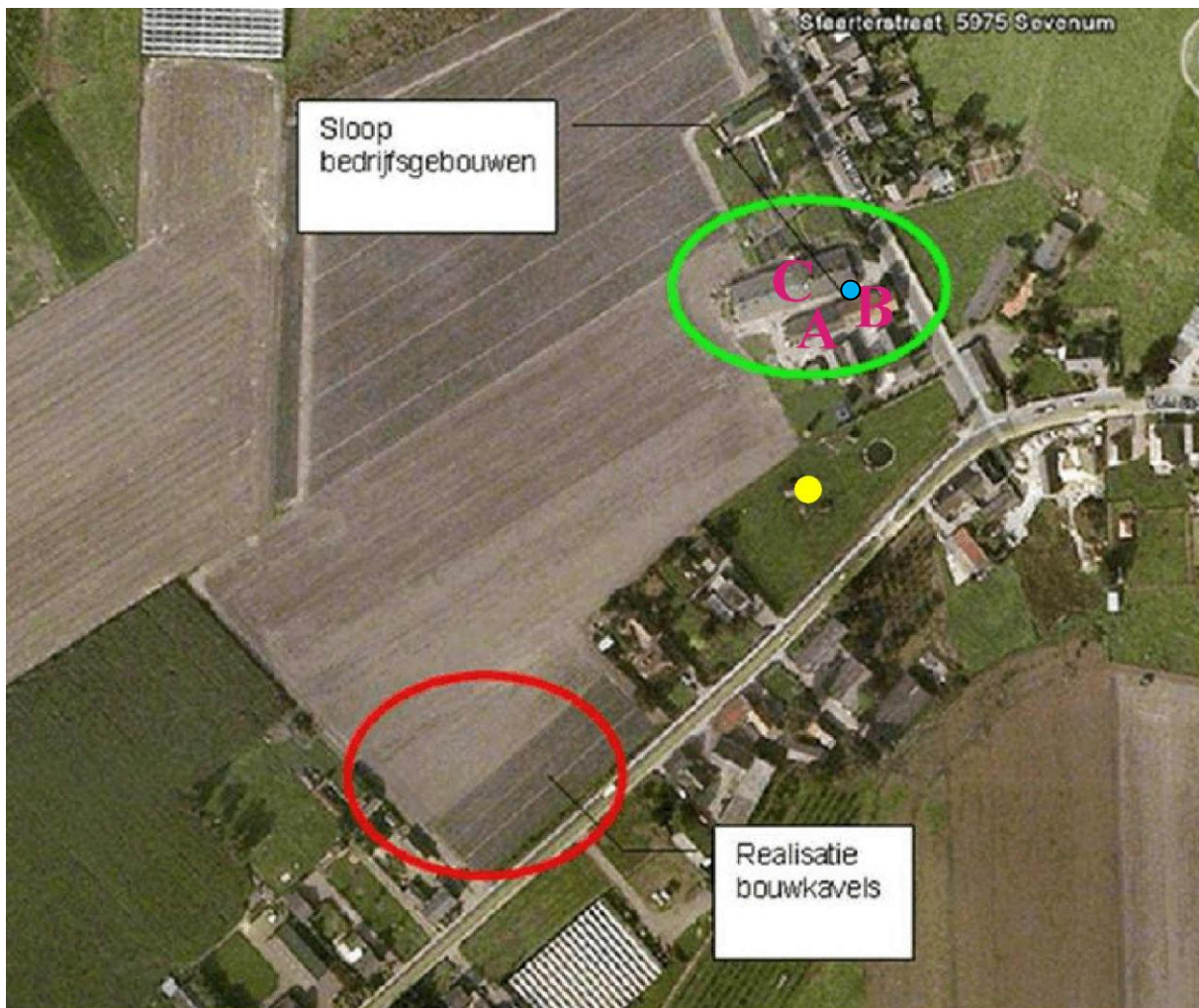
Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit twee kavels en is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Het plangebied (groen omcirkeld) en de locatie van de te realiseren bouw kavels (rood omcirkeld)

Het plangebied bestaat uit twee kavels. Het in figuur 1 groen omcirkelde kavel bevat 3 lege varkensstallen op een verhard terrein (zie foto voorkant). Het rood omcirkelde kavel bestaat uit een akker aan de Steeg. In deze akker groeien plantensoorten als boerenwormkruid, grote brandnetel en smalle weegbree.

3.2 Veldinventarisatie

Op 4 november 2010 heeft Faunaconsult het plangebied en directe omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Vleermuisverblijven, vogelnesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen werden in kaart gebracht door de te slopen stallen van binnen en van buiten te inspecteren met behulp van een boomcamera en zaklamp.

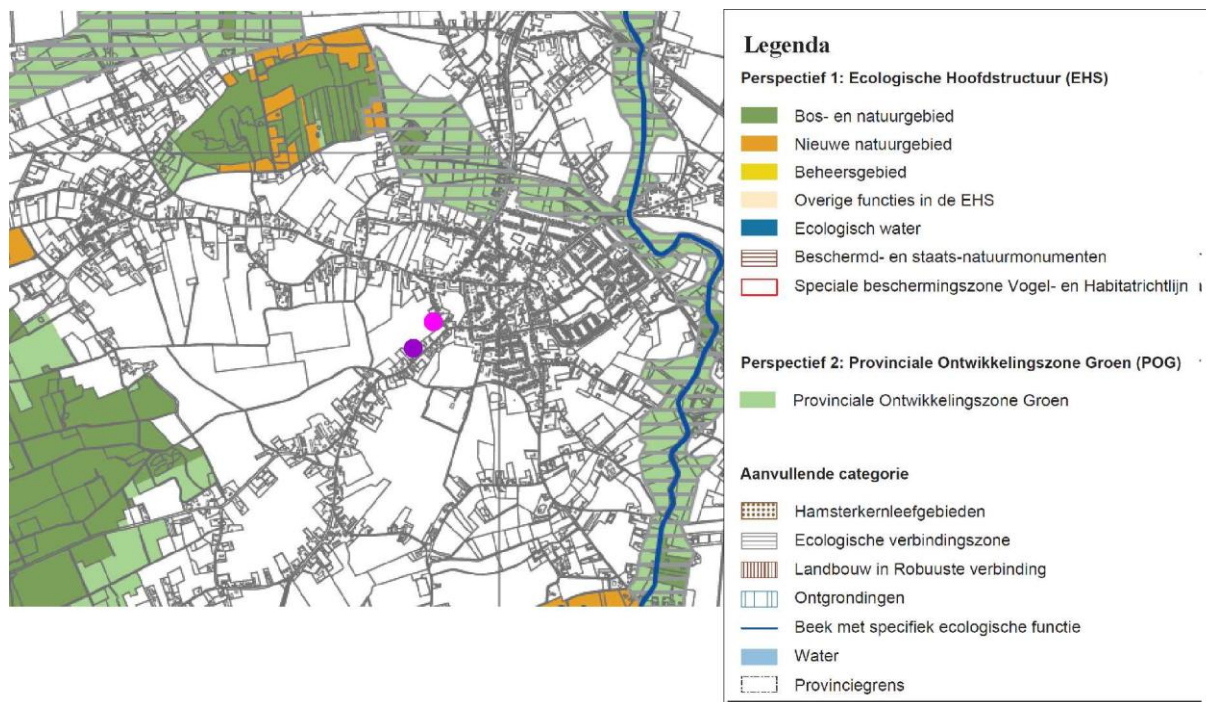
Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma et al., 2001; Bos et al., 2006; Broekhuizen et al., 1992; Limpens et al., 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007 en 2010; Van Roomen et al., 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied bevindt zich niet in de EHS (Ecologische HoofdStructuur) of POG. Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijngebieden en beschermde natuurmonumenten bevinden zich op grote afstand van het plangebied. Zie figuur 2.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (roze en paarse stippen) ten opzichte van de EHS en de POG.

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

In het plangebied staan geen bomen. De aanwezige stallen werden tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijke invlieggaten voor vleermuizen en de bevindingen per stal worden hieronder weergegeven (voor de aanduiding van de stallen zie figuur 1).

- stal A

Deze stal heeft een enkelwandig eternieten dak. De stal heeft een spouw, maar de stootvoegen in de buitenmuur bevinden zich overal op enkelhoogte; deze zitten te laag om als invlieggat voor vleermuizen te dienen. Vleermuizen hebben ook geen toegang tot de spouw via de ruimte onder het dak, omdat er een lat op de spouw bevestigd is; vleermuisverblijven zijn in deze stal dus uit te sluiten.

- stal B

Dit is een oude, enkelwandige stal; aangezien er geen spouwmuren of dakbetimmeringen zijn, kunnen zich ook hier geen vleermuisverblijven bevinden. De zolder is volledig geïnspecteerd en ook hier bevonden zich geen vleermuizen.

- stal C

Stal C bevat een spouw, maar de stootvoegen in de buitenmuur bevinden zich overal op enkelhoogte; deze zitten te laag om als invlieggat voor vleermuizen te dienen. Een uitzondering geldt voor twee gaten in de muur aan de achterzijde. Hier is echter geen enkele geleiding aanwezig, zodat het voorkomen van vleermuizen in de spouw niet is te verwachten. Vleermuizen hebben ook geen toegang tot de spouw via de ruimte onder het dak, omdat er een lat op de spouw bevestigd is. Het eternieten golfplatendak is van onderen veelal betimmerd. De ruimte onder elke 'golf' is echter te open om als vleermuisverblijf te kunnen dienen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied dus vrijwel zeker afwezig.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van andere zoogdieren, die behoren tot de categorieën ‘streng beschermde soorten’ of ‘overige soorten’ zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Ook zijn er geen dassenburchten in de nabijheid van de kavels aangetroffen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

In stal C werden met behulp van de boomcamera enkele braakballen van een steenuil aangetroffen (blauwe stip in figuur 1). Deze bevonden zich op de isolatielaag, onder het eternieten golfplatendak. Doordat hier geen echte nestkom aanwezig is (maar een scherpe punt, die wordt gevormd door de muur en de isolatieplaat), is dit geen ideale broedholte voor de steenuil. Een steenuil kan hier zijn eieren immers alleen op een rij (in de scherpe punt) leggen, waardoor ze niet tegelijk kunnen worden bebroedt. Dit leidt tot het niet uitkomen van alle eieren. Toch is het goed mogelijk dat hier een steenuil broedt.

De eigenaar van het plangebied, dhr. Linders, heeft in een stalletje dat vlakbij het plangebied ligt, een steenuilennestkast opgehangen (zie de gele stip in figuur 1 en de foto hieronder). In deze steenuilennestkast bevond zich tijdens het veldbezoek echter geen strooisel. Doordat de kast bovendien horizontaal is opgehangen, kunnen eenmaal gelegde steenuileieren alle kanten oprollen en dus slecht worden uitgebroed. Het is zelfs mogelijk dat ze de kast uitrollen. Doordat de kast ook nog eens totaal onbeschut hangt, is er een grote kans dat jonge steenuilen op een warme dag oververhit raken en sterven. Beersma *et al.* (2007) beschrijft dit risico voor dergelijke onbeschutte kasten uitvoerig. In de nestkast bevonden zich enkele steenuilenveren en een verpulverde steenuilenbraakbal. Hieruit valt af te leiden dat de aanwezige steenuilen de kast al hebben geïnspecteerd en mogelijk als nest hebben gebruikt.

Vogelsoorten waarvan Dienst regelingen (200b) een omgevingsscan wenst, broeden niet in het plangebied. Mogelijk broeden er wel akker- en weidevogels als Kievit en leeuwerik in de akker in het plangebied. Vogelsoorten waarvan Dienst Regelingen (2009b) het nest en de habitat jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats beschouwt, komen niet in het plangebied voor.

Foto 1. Het stalletje met ervoor de steenuilennestkast

De Provincie Limburg heeft in 2002 in de omgeving van het plangebied de territoria van bijzondere broedvogels in kaart gebracht. Daarbij werd in een straal van circa 150 m rond het plangebied het territorium van een patrijs (categorie ‘kwetsbaar’ op de Nederlandse Rode Lijst) vastgesteld.

Planten

In het plangebied werden alleen algemeen voorkomende soorten waargenomen (zie paragraaf 3.1). Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen en de biotoop is daarvoor ook niet geschikt. Ook de Provincie Limburg nam in 2002 geen beschermde plantensoorten in het plangebied waar.

Overige beschermde soorten

Reptielen werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en daarvoor is de biotoop ongeschikt. In het plangebied zijn geen overige beschermde soorten waargenomen. Doordat er geen wateren aanwezig zijn, is het voorkomen van vissen of voortplantingswateren van amfibieën uitgesloten.

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

De bestaande drie varkensstallen en de rondom de stallen gelegen verharding zullen worden verwijderd en krijgen een agrarische bestemming. Op het nu als akker ingerichte perceel (rood omcirkeld in figuur 1) worden twee bouwkavels gerealiseerd.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Door het bouwrijp maken en bebouwen van het als akker ingerichte deel van het plangebied zal het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren deels verdwijnen. Holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Doordat er in het deel van het plangebied met de stallen nauwelijks beschermde zoogdieren voorkomen, heeft de voorgenomen sloop van de stallen geen negatief effect op beschermde zoogdieren, maar een positief effect. Er komen immers akkers in plaats van de stallen met omliggende verharding.

5.3 Effecten op algemene vogels

In het als akker ingerichte deel van het plangebied zal foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde vogels deels verdwijnen. In het met stallen en verharding ingerichte deel komt echter nieuw foerageergebied voor deze soorten. De directe omgeving van het plangebied biedt daarnaast ook nog voldoende andere foerageergebieden. Door de vegetatie buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt schade aan algemene vogelsoorten, eieren en vogelnesten voorkomen.

5.4 Effecten op de steenuil

In het plangebied broedt mogelijk een steenuil. De nu aanwezige nestlocaties (de opgehangen steenuilenkast en de locatie onder het dak van de te slopen stal) zijn echter verre van ideaal (zie 4.2). Het is te verwachten dat een steenuilenbroedsel op één van deze locaties tot voortijdig afsterven van de eieren en/of steenuilenjongen zal leiden. De eigenaar (de heer Linders) van het plangebied gaat (op advies van Faunaconsult) de voor de hertenstal aanwezige steenuilenkast (zie foto op p. 10) verplaatsen naar de binnenkant van deze stal. Tevens zal hij de steenuilenkast van strooisel voorzien. Dit gebeurt vóór 1 december 2010, zodat de aanwezige steenuilen ruimschoots de tijd hebben om aan de nieuwe nestlocatie te wennen. Om te voorkomen dat de te slopen stal als steenuilennest wordt gebruikt, is het nodig voor december 2010 de toegang tot de aanwezige nestlocatie te barricaderen. Hierdoor wordt schade aan eieren en jonge steenuilen voorkomen.

Doordat de te slopen stallen en verharding worden verwijderd, ontstaat er mogelijk meer geschikt foerageergebied voor de steenuil in de directe omgeving van het nest. Het is nu echter nog niet duidelijk op welke wijze deze grond zal worden gebruikt. Netto zullen de voorgenomen maatregelen echter hoe dan ook een positief effect op de steenuilenpopulatie in en nabij het plangebied hebben.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie ‘algemene soorten’: vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Steenuil: voor 1 december 2010 geschikte nestlocatie creëren en aangepaste werkwijze

Nesten van de steenuil en het gebied daaromheen (dat de uilen nodig hebben om hun jongen groot te brengen), worden in het kader van de Flora- en faunawet jaarrond beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats (Dienst Regelingen, 2009-A en 2009-B). Door de in 5.4 beschreven verplaatsing van de nestkast, zal de functionaliteit van het leefgebied van de steenuil in de omgeving van het plangebied fors toenemen. Het is noodzakelijk de nestkast vóór 1 december 2010 te verplaatsen. Om te voorkomen dat de te slopen stal als steenuilennest wordt gebruikt, is het tevens nodig vóór 1 december 2010 de toegang tot de aanwezige nestlocatie te barricaderen. Hiertoe dienen alle openingen onder het dak (alle ‘golven’ onder het golfplaten dak) voor 1 december 2010 te worden gedicht.

Steenuil: geen ontheffing nodig

Indien er volgens de hier gegeven aanbevelingen wordt gewerkt, is het niet nodig om voor de steenuil een ontheffing op de Flora- en faunawet aan te vragen. Indien men het toch noodzakelijk acht om een goedkeuring van het bevoegde gezag te ontvangen, dan kan er toch een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Omdat de voorgenoemde maatregelen niet als een in de Vogelrichtlijn genoemd belang worden gezien, kan er door Dienst Regelingen echter geen ontheffing worden afgegeven. Wel kan een positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag worden afgegeven, waarin staat dat een ontheffing niet nodig is, omdat de hier beschreven maatregelen er toe leiden dat het functionele leefgebied van de steenuil intact blijft (Dienst Regelingen, 2009a en 2009c).

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er geen negatieve effecten op de EHS en de POG zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid te verwachten. Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn te verwachten en er geen beschermde natuurmonumenten in of in de directe nabijheid van het plangebied zijn, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen (red.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.